

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах розвитку ринкових відносин змінюється місце фінансів в господарському механізмі. На другий план відходить їх розподільне призначення, і все більш посилюється дія фінансового механізму на всі сторони економічного життя. Підприємство в процесі діяльності постійно піддається дії таких негативних чинників, як нестабільність законодавчої і податкової системи, значний податковий прес, взаємні неплатежі. У даних умовах досягнення стійкого розвитку стає складнішим, але в той же час життєвим важливим завданням кожного господарюючого суб'єкта.

Як свідчать дані офіційної статистики значна частка промислових підприємств України має незадовільну структуру капіталу та відчуває нестачу власних оборотних коштів (табл.1). За даними таблиці бачимо, що за останні роки в середньому показник власного капіталу в сумі загального капіталу становить приблизно 20,3%, а показник позикового 79,7%. Така структура капіталу свідчить про наявні проблеми в управлінні фінансовим станом та вимагає розробки й впровадження нових методів діагностики для відновлення платоспроможності та прибутковості промислових підприємств.

Таблиця 1

Аналіз структури капіталу промислових підприємств України у 2016-2019 рр.

Показники	на 1.01.2016	на 1.01.2017	на 1.01.2018	на 1.01.2019
Капітал підприємств, усього, млн.грн.	2415763,6	2723588,1	2864283,8	2925152,9
- у тому числі, власний капітал, %	21,6	18,0	17,6	23,8
- у тому числі, позиковий капітал, %	78,4	82,0	82,4	76,2
Власний оборотний капітал, млн.грн.	-668128,8	-760748,8	-765999,3	-663421,7

**Складено автором за даними [1]*

Першочерговим етапом для покращення фінансового стану сучасних підприємств є пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу. Це забезпечить мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу. Єдиної рекомендація для формування такого співвідношення немає: кожне підприємство має визначати його відповідно до специфіки своєї виробничо-господарської діяльності [2].

Основними характеристиками фінансового стану підприємства є: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, рентабельність, ділова активність. Головним показником фінансового стану виступає фінансова стійкість підприємства.

Фінансово стійкими можна назвати такі підприємства, які власними коштами можуть покрити вкладені активи і не допускати заборгованість по виплатах. Платоспроможність та ліквідність підприємства – найважливіші характеристики його фінансового стану, що мають пріоритетне значення для кредиторів, інвесторів, податкових органів та самого підприємства. У фінансовому плані ділова активність підприємства – це швидкість обороту його засобів

Значну увагу при управлінні фінансовим станом слід приділити питанню дебіторської заборгованості, яка прямо впливає на розмір наявних грошових коштів. Для її оптимізації потрібно вибрати найбільш доцільні терміни платежів та форми розрахунків із споживачами (попередня оплата, з відстрочкою платежу, за фактом відвантаження продукції).

Фінансова діагностика господарюючого суб'єкта передбачає систематичну та всебічну оцінку діяльності даного підприємства та використовує різноманітні методи аналізу.

Вагоме значення діагностики фінансового стану суб'єкта господарювання полягає у її призначенні для виконання низки завдань, виділимо основні з них:

- окреслення стану діяльності підприємства;
- здійснення прогнозу фінансового стану підприємства;
- виявлення факторів, що можуть або вже вплинули на фінансові параметри господарюючого суб'єкта;
- ідентифікація ймовірних шляхів поліпшення чи регенерації стану функціонування підприємства;
- звуження інформаційної нерозмірності між особами, що відповідають за прийняття фінансових рішень, та об'єктом управління [3].

Таким чином, своєчасна та якісна діагностика фінансового стану є головною умовою для прийняття управлінських рішень, які спрямовані на вирішення питань розвитку підприємства, покращення його ефективності, прибутковості та конкурентоздатності на ринку.

Література

1. Офіційний web-сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу з <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Готра В.В., Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення / В.В. Готра, В.В. Ріпич, А.В. Дячок / Економіка і суспільство. - Випуск 8, 2017.
3. Лук'янова В.В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення / В.В. Лук'янова, О.О. Лабунець/ Класичний приватний університет, 2018.